

Blidsbergs kyrka

57.9270, 13.4926

När Blidsbergs första kyrka uppfördes under tidig medeltid byggdes den i huggen sandsten, till skillnad från tornbyggnaden i väst som tillkom senare och som är byggd av gråsten.

Vid biskopsvisitation på 1840-talet fastslogs att alla tre kyrkor i Blidsbergs pastorat, det vill säga även kyrkorna i Dalum och Humla var otillräckliga och bristfälliga. Kyrkoherden menade att en reparation av Blidsbergs kyrka var meningslös, och i stället ville han att man byggde en ny gemensam kyrka. Sockenmännen i Dalum och Humla var tveksamma, och 1863 beslutades att man skulle bygga en ny egen kyrka i Blidsberg.

Då hade den gamla kyrka förfallit så långt att man inte längre vågade fira gudstjänst där. 1867 antogs en ritning av arkitekt Ludvig Hedin.

Allt material som gick att nyttja från den gamla kyrkan nyttjades. Den nya kyrkans södra mur kom att stå på den gamlas södra. En dekorerad tidigmedeltida tympanon i sten från den gamla kyrkan finns bevarad, liksom dopfunten från 1200-talet som är försedd med en runinskrift som aldrig blivit fullbordad. Från den gamla kyrkan har också bland annat bevarats en bild från 1400-talet som föreställer den heliga Birgitta.

Blidsbergs nya kyrka invigdes 1870 av biskopen i Skara Johan Albert Butsch, som tidigare varit konfirmandpräst åt kung Oscar I:s barn och även tidigare flera gånger blivit erbjuden tjänsten som ärkebiskop, men sista gången tackat nej med orden "Jag älskar lugnet och skuggan".

Den invändiga målningen skedde först 1873 och utfördes av Otto Sätterberg i Kölingared.

Vid en större renovering 1915 insattes bland annat två nya korfönster med glasmålningar tillverkade av Neumann & Vogel i Stockholm.

Under tidigt 1930-tal började kyrkoherde Wilhelm Öhlin intressera sig för en träskulptur från den gamla kyrkan och jobbade för att få den placerad i kyrkorummet. Öhlin ville ersätta ett altarkors med ett sengotiskt triumfkrucifix som konserverats i Stockholm. Den visade sig dock för stor för altarnischen och i stället fick arkitekt Knut Nordenskjöld i uppdrag att utföra en ny altaruppsats. I nischer på denna placerades barockskulpturerna från gamla kyrkans predikstol. Men man hade inte inhämtat tillstånd från Kungliga Byggnadsstyrelsen, som dock i efterhand, med viss reservation godkände arbetet.

Kyrkan har även senare genomgått flera renoveringar. I slutet av 1930-talet ersatte man bland annat de sotande kaminerna med centralvärme, och kyrkan fick ny invändning färgsättning. Man satte igen glasfönstret ovanför predikstolens öppning mot sakristian och placerades där istället en barockskulptur av Kristus, som man hämtat från den gamla predikstolens ljudtak.

1979 ersattes den gamla åttastämmiga orgeln från 1886 en ny orgel tillverkad av engelska firman Harrison & Harrison, som lät återanvända större delen av befintligt pipmaterial och utökade antalet stämmor till 30.

Källor:

Webb: Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister

Bok: 470 Nya Kyrkor. Bidrag till Sveriges arkitekturhistoria. Jakob Lindbland. ISBN 978-91-7209-536-6